

w kształtowaniu się orientacji narodowej ich dzieci, ale również czynią analizie roli takich czynników, jak np. osobowość dziecka, szkoła, media czy środowisko.

Bibliografia

Jan-Galkowska M., *Psychologiczna analiza systemów rodzinnych osób zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych z matczyństwa*, Lublin 1992.

A. Hulewska, J. Słomska (red.), *Edukacja regionalna*, Warszawa 2006.

Przy M., *Uniwersalna hierarchia wartości – fakt czy fikcja? „Przebieg Psychologiczny”* 2004, nr 48.

Przy M., *Kwestionariusz Retrospektywnej Oceny Postaw Rodziców (KPR-Roc)*, Podhacze, Warszawa 2008.

Przy M., *Psychologia rodziny. Teoria i badania*, Kraków 2005.

Przy M., *Psychologia wychowawcza*, t. 2, Warszawa 2017.

Przy M., *Rodzina w świetle psychologii*, Warszawa 1986.

Przy M., *Postawy rodzicielskie i ich wpływ na osobowość dziecka* [w:] M. Ziemska, (red.), *Rodzina i dziecko*, Warszawa 1986.

Przy M., *Rodzina a osobowość*, Warszawa 1979.

PERCEPTION OF PARENTAL ATTITUDES AS A PREDICTOR OF NATIONAL ORIENTATION

The article presents the results of studies showing the relationship of parental attitudes with national orientation. Using the Retrospective Assessment of Parental Attitudes Questionnaire (KPR-Roc) by Poppi and National Attitudes Scale (SPN) by Skarżyńska 226 adults were examined. Patriotism was correlated strongly and positively with three parental attitudes, namely: acceptance, autonomy and mother's role. Nationalism was significantly associated with father's acceptance and inconsistent attitudes.

Keywords: patriotism, nationalism, parental attitudes

PROF. NADZW. DR HAB. SVETLANA ŠNAPKOWSKA
BIAŁORUŚSKI UNIWERSYTET PAŃSTWOWY W MINSKU, BIAŁORUŚ

Adaptacja społeczno-kulturowa migrantów w wielokulturowej przestrzeni edukacyjnej

STRESZCZENIE

Artykuł analizuje główne sposoby i możliwości adaptacji społecznej i kulturowej migrantów w wielokulturowym środowisku wychowawczym. Akcentuje istotną rolę rodziny i społeczności szkolnej w procesie adaptacji.

SŁOWA KLUCZOWE: Adaptacja społeczno-kulturowa migrantów, wielokulturowość, tolerancja cechy etniczne i kulturowe

Wstęp

W ostatnich latach migracja zyskała status najważniejszego problemu światowego. Procesy migracyjne na całym świecie osiągnęły nieprzewidywalną skalę. Liczba uchodźców szacowana na około 60 mln osób. Z danych Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców wynika, że kraje Unii Europejskiej w 2015 roku przyjęły rekordową liczbę – ponad 1 mln osób. Przy tym liczba osób zmuszonych do opuszczenia krajów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej może nadal rosnąć. Według niektórych danych za styczeń 2016 roku do Unii Europejskiej przybyło ponad 55 tys. osób – 35 razy więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku. Europejczycy obawiają się, że olbrzymi napływ uchodźców spowoduje nasilenie się przestępczości. W związku z tym oczywisty jest wzrost znaczenia czynnika pedagogicznego wobec aktualnych problemów społeczno-kulturowych, w tym adaptacji studentów-migrantów¹. Celem artykułu jest analiza możliwości społeczno-kulturowej adaptacji imigrantów w edukacyjnej przestrzeni międzykulturowej. Autorka artykułu opiera się nie tylko na danych

1 C. B. Чанковская, Проблемы формирования профессионального неадаптивного типа личности в условиях миграции на фоне репрессии в компетентной Европе / С. B. Чанковская // Вопросы теории и практики образования в европейских государствах / под редак. проф. С. Бемболов, А. Тонифончиков / Минск 2014, с. 174.